

Stromy dotvářejí klidnou atmosféru na hřbitovech, mnohdy jsou ale předmětem sporu mezi nájemníky hrobových míst a provozovatelem hřbitova

2.11.2022 - | Veřejný ochránce práv

Na ombudsmana se nedávno obrátil nájemce hrobového místa z důvodu poškození pomníku bouřkou vyvráceným stromem.

Podle stěžovatele mohla za vzniklou škodu stará nemocná lípa, která praskla v místě dvojení. Správa pohřebiště ale spatřovala příčinu vzniku škody v přírodní události, takzvané vyšší moci a stěžovateli sdělila, že by si měl hrob pojistit. Ten ale namítl, že lípa nebyla v dobrém stavu, trpěla hnilobou, a proto se podle něj rozlomila. Podle něj správa hřbitova zanedbala své povinnosti, když se o zdravotní stav stromu nezajímala. A míní také, že lípy na hřbitov nepatří vůbec, jelikož mají křehké a měkké dřevo. Muž také poznamenal, že po poslední velké bouřce a pádu několika starých nemocných lip zůstala na hřbitově zkáza v podobě desítek zničených hrobů. I přesto však správa hřbitova dál lípy na hřbitově tvrdě hájí.

Podnět stěžovatele směřoval proti správě pohřebiště, což je příspěvková organizace města a nikoliv správní úřad, na který by se vztahovala působnost ombudsmana. Jinými slovy správa pohřebiště jedná v daném případě za vlastníka hřbitova a nikoliv z pozice úřadu, jehož postupem by se mohl zabývat. Ombudsman proto stěžovatele vyrozuměl, že mu řešení občanskoprávních sporů nepřísluší. A poradil mu, že důležitým důkazem v případném soudním sporu by byl znalecký posudek. Ten by objasnil, jaký byl v době pádu stromu jeho zdravotní stav, zda jej správce pohřebiště znal a průběžně monitoroval. V případném soudním řízení by mohl soud zvážit, zda vlastník stromu neporušil nějakou právní povinnost, v jejímž důsledku by mohl být za poškození pomníku odpovědný. K takovému posouzení však nemůže přistoupit ombudsman, ale výhradně soud.

Ombudsman a pohřebnictví

Vedle řešení stížností nájemců hrobových míst na poškozování pomníku či náhrobní desky stromy se nejčastěji lidé na ombudsmana obracejí s žádostí o radu či pomoc při řešení sporů o hrobové místo mezi příbuznými, případně s provozovatelem hřbitova. Spory mezi příbuznými zpravidla pramení z nedostatku informací o tom, jak hřbitovy fungují a jakým způsobem je upraveno užívání hrobových míst. Lidé si často neuvědomují, že výhradně nájemce hrobu je oprávněn do budoucna rozhodovat nejen o tom, jaká bude jeho výzdoba, ale také o jeho případném zrušení. Pozůstali často zapomínají na povinnost informovat správu hřbitova o tom, že původní nájemce hrobového místa zemřel, včetně informace, na koho nájem hrobu přešel. Nezřídka jsou v hrobě uloženy ostatky členů širší rodiny a může tak nastat situace, kdy nájemce hrobového místa, který je členem pouze jedné části

rodiny (může to být strýc, teta, netař, bratranec) rozhodne o zrušení hrobu, aniž by to ostatním příbuzným předem oznámil. Tito příbuzní často až při návštěvě hřbitova u příležitosti svátku „Dušiček“ zjistí, že byl hrob zrušen a náhrobek se jmény jejich předků byl odstraněn.

Mezi stížnostmi jsou také ty, které se týkají sociálních pohřbů, kdy pohřbení zajišťují obce, protože v zákonem stanovené 96 hodinové lhůtě od oznámení úmrtí nikdo nesjednal pohřbení. Příbuzní zemřelého často namítají, že je nikdo z úřadu ani od policie neinformoval o úmrtí jejich rodinného příslušníka a dodatečně žádají obec o vydání urny, aby mohli zpopelněné ostatky uložit do rodinného hrobu.

Další podněty se týkají například způsobu pohřbení, kdy pozůstalí chtějí splnit poslední vůli zemřelého být pohřben tak, že jeho popel bude vysypán do řeky (rybáři), uložen v lese (myslivci) nebo ve vinohradě (vinaři). Zákon o pohřebnictví uložení kremačního popela mimo veřejné pohřebiště nezakazuje, požaduje nicméně zachování piety a důstojnosti nakládání s lidskými ostatky.

https://www.ochrance.cz/aktualne/stromy_dotvareji_klidnou_atmosferu_na_hrbitovech_mnohdy_jsou_ale_predmetem_sporu_mezi_najemniky_hrobovych_mist_a_provozovatelem_hrbitova